

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018 [Ν.127(Ι)/2018]**

**Έργο «ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ 550 KWp ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΙΑ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ, ΛΕΥ/214/2024»**

1. Εισαγωγή

Η Έκθεση Πληροφοριών για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως Λευκωσίας (αρ. φακ. ΛΕΥ/214/2024 και ημερομηνία 29/08/2024), για αξιολόγηση.

Με βάση τις απόψεις των Τμημάτων, την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23, ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου εκ μέρους του κύριου του έργου σύμφωνα με το Έντυπο Πληροφοριών

Η αίτηση έχει υποβληθεί από την εταιρεία «Secmas Estates Ltd και άλλοι» και αφορά την κατασκευή και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου που εμπίπτει στην Κατηγορία Δ - Φωτοβολταϊκά συστήματα συνδεδεμένα με το δίκτυο, με τη μέθοδο του εικονικού συμψηφισμού μετρήσεων (virtual net-metering), του σχεδίου για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας για ίδια κατανάλωση της Κυπριακής Δημοκρατίας ημερομηνίας Απρίλιος 2024.

Το υπό μελέτη ΦΒ Πάρκο, ισχύος 550 KW, θα εγκατασταθεί στο τεμάχιο με αρ.333 (Φ/Σχ. 39/38, Τμ. 0) εντός των διοικητικών ορίων της κοινότητας Σιας σε Πολεοδομική Ζώνη Γ3, Ζώνη Υπαίθρου και έχει συνολική επιφάνεια 9.223 τ.μ.

Σκοπός του προτεινόμενου έργου είναι η παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας και η συμβολή του στην αύξηση του ποσοστού χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην

Κύπρο και παράλληλα στη μείωση του ποσοστού χρήσης συμβατικών καυσίμων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Το προτεινόμενο έργο θα αποτελείται από τα ακόλουθα:

- Φωτοβολταϊκά πλαίσια.
- Περίφραξη περιμετρικά του τεμαχίου.
- Μεταλλικές βάσεις στήριξης φωτοβολταϊκών συστημάτων.
- Μετατροπείς δικτύου (inverter).
- Ηλεκτρολογικό εξοπλισμό.
- Υποσταθμό Α.Η.Κ.

Το σύστημα παραγωγής αναμένεται να είναι πλήρως αυτοματοποιημένο και να ελέγχεται από αυτόματο κεντρικό σύστημα. Η μονάδα θα αποτελείται από 1252 φωτοβολταϊκά πλαίσια με συνολική ικανότητα παραγωγής ενέργειας 550 kW. Η δυναμική του κάθε φωτοβολταϊκού πλαισίου θα ανέρχεται στα 440 W.

Η περίφραξη θα εγκατασταθεί περιμετρικά, εντός των συνόρων του υπό μελέτη τεμαχίου. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια θα τοποθετηθούν σε βάσεις στήριξης σε απόσταση τουλάχιστον 6 μέτρων από τα όρια του τεμαχίου και εκτός ζώνης προστασίας του εγγεγραμμένου υδατορέματος το οποίο διασχίζει το εν λόγω τεμάχιο. Επιπλέον, αναμένεται η κατασκευή υποσταθμού της ΑΗΚ συνολικού εμβαδού 24.75 τ.μ., από οπλισμένο σκυρόδεμα.

Η υπολογιζόμενη παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια του φωτοβολταϊκού πάρκου εκτιμάται στα 935 MWh/έτος περίπου.

Οι εργασίες για την ανέγερση του προτεινόμενου έργου αναμένεται να είναι μικρές και περιορισμένες λόγω των τεχνικών χαρακτηριστικών του έργου και περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Χωματουργικές εργασίες. Οι χωματουργικές εργασίες αφορούν την αποψίλωση της αραιής χλωρίδας και εργασίες εξομάλυνσης/συμπύεσης του εδάφους, ώστε να μπορεί να δεχτεί τις βάσεις στήριξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων. Το τεμάχιο είναι επίπεδο, επομένως δε θα πραγματοποιηθούν μεγάλοι όγκου χωματουργικές εργασίες.
- Τοποθέτηση των βάσεων στήριξης με τη μέθοδο της πασσαλόμπτυξης.
- Τοποθέτηση φωτοβολταϊκών πλαισίων.
- Κατασκευή περίφραξης.
- Εγκατάσταση ηλεκτρολογικών εγκαταστάσεων.
- Έλεγχος λειτουργίας και δοκιμών αποδοχής του έργου.
- Διασύνδεση με το δίκτυο της Α.Η.Κ.

Οι ανάγκες σε φυσικούς πόρους κατά το στάδιο κατασκευής του έργου θα είναι ελάχιστες, καθώς δεν αναμένεται να χρησιμοποιηθούν υλικά πέραν από τα προαναφερόμενα. Η μορφολογία του εδάφους θα εξομαλυνθεί με εδαφικό υλικό που θα προκύψει από τις χωματοουργικές εργασίες, οι οποίες θα πραγματοποιηθούν εντός του τεμαχίου.

Μικρές ποσότητες πόσιμου νερού αναμένεται να χρησιμοποιηθούν από τους εργαζόμενους του εργοταξίου. Το νερό θα μεταφέρεται στο εργοτάξιο και θα φυλάσσεται σε μικρό ντεπόζιτο. Υπολογίζεται κατανάλωση περίπου 25 λίτρων/ημέρα πόσιμου νερού.

Τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν κατά τη διάρκεια της κατασκευής θα είναι κυρίως συμπιεστής γαιών, φορτωτής, εκσκαφέας, φορητά οχήματα, μπετονιέρα, αντλία σκυροδέματος και μηχανήμα πασσαλόμπτυξης.

Κατά το στάδιο λειτουργίας, το φωτοβολταϊκό πάρκο θα είναι πλήρως αυτοματοποιημένο. Νερό θα χρησιμοποιείται μόνο για τον καθαρισμό επιφάνειας των φωτοβολταϊκών πλαισίων από τη σκόνη, το οποίο θα μεταφέρεται με βυτιοφόρο όχημα. Η ποσότητα του νερού που θα χρησιμοποιείται για το σκοπό αυτό υπολογίζεται περίπου στα 3 κ.μ. ετησίως (3 φορές το χρόνο). Επιπλέον, θα τηρείται πρόγραμμα συντήρησης και ελέγχου ολόκληρου του συστήματος λειτουργίας του φωτοβολταϊκού πάρκου.

Η προτεινόμενη ανάπτυξη χωροθετείται στην κοινότητα Σια, στη τοποθεσία «ΚΑΙΛΛΑΡΟΣ», «ΚΟΚΚΙΝΟΓΙΑ», σε γεωργική περιοχή και περιβάλλεται κυρίως από γεωργικές καλλιέργειες. Η μορφολογία του εδάφους του τεμαχίου χαρακτηρίζεται ως επίπεδη και το υψόμετρο της άμεσης περιοχής μελέτης κυμαίνεται στα 366 μ. περίπου πάνω από τη μέση στάθμη της θάλασσας.

Η πλησιέστερη κατοικημένη περιοχή βρίσκεται σε απόσταση πέραν του 1 χλμ. από το εν λόγω τεμάχιο. Στα βορειοανατολικά του τεμαχίου βρίσκεται η Κοινότητα Αγίας Βαρβάρας και δυτικά η κοινότητα Μαθιάτη. Βορειοανατολικά του τεμαχίου εντοπίζεται το Λατομείο της Σιάς, νοτιοανατολικά η Λίμνη Μεταλλίου Σιάς και ακριβώς δίπλα, προς τα ανατολικά του μεταλλίου, βρίσκεται το πεδίο βολής Σιάς.

Στην άμεση περιοχή μελέτης δεν εντοπίζονται ιστορικά μνημεία και μνημεία αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, δεν υπάρχουν στοιχεία γεωλογικής κληρονομιάς και το υπό εξέταση τεμάχιο δεν εμπίπτει σε ζώνη ευπρόσβλητη στα νιτρικά ούτε σε ευαίσθητη περιοχή σε απόρριψη αστικών λυμάτων.

3. Περιγραφή των πιθανών επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον σύμφωνα με τον κύριο του έργου

Στάδιο κατασκευής:

3.1 Βιοποικιλότητα: Κατά το κατασκευαστικό στάδιο, θα αποκοπούν 5 ελαιόδεντρα, 1 πεύκη, 1 χαρουπιά και 1 σχοινιά. Υπολογίζεται ότι, την περιοχή μελέτης την επισκέπτονται διάφορα είδη πτηνοπανίδας για τροφοληψία και ξεκούραση. Αναμένεται ότι, τα είδη πτηνοπανίδας που επισκέπτονται την περιοχή δε θα επηρεαστούν αρνητικά από τις κατασκευαστικές εργασίες του έργου, καθότι μπορούν να χρησιμοποιούν τα γειτονικά τεμάχια για τροφοληψία και ξεκούραση.

3.2 Σφράγιση του εδάφους: Κατά το στάδιο κατασκευής θα γίνει αφαίρεση του επιφανειακού εδάφους και αποψίλωση της χλωρίδας. Στη συνέχεια, θα ακολουθήσουν μικρού όγκου εργασίες εξομάλυνσης και συμπίεσης της επιφάνειας του εδάφους, για να μπορεί να δεχτεί τις βάσεις στήριξης των Φ/Β πλαισίων.

3.3 Αέριοι Ρύποι και Σκόνη: Εκτιμάται ότι οι εκπομπές ατμοσφαιρικών ρύπων από μηχανήματα και οχήματα στο εργοτάξιο δεν αναμένεται να είναι υψηλές. Οι επιπτώσεις από τη δημιουργία σκόνης κρίνονται ότι δεν είναι σημαντικές, με την προϋπόθεση λήψης κατάλληλων μέτρων.

3.4 Στερεά Απόβλητα: Αναμένεται η δημιουργία πολύ μικρών ποσοτήτων στερεών αποβλήτων, που θα αφορούν συσκευασίες υλικών (π.χ. χαρτοκιβώτια νάιλον κ.λπ.), υπολείμματα μετάλλων και καλωδίων και οικιακών απορριμμάτων (π.χ. τενεκεδάκια, πλαστικές/χάρτινες σακούλες κ.α.) από το προσωπικό. Οι ποσότητες των απορριμμάτων που αναμένεται να παράγονται από το προσωπικό του εργοταξίου υπολογίζονται σε λιγότερα από 4 κιλά/ημέρα (0.5 κιλό/ημέρα/άτομο για 8 άτομα).

3.5 Υγρά Απόβλητα: Κατά τη φάση κατασκευής δεν αναμένονται σημαντικές ποσότητες υγρών αποβλήτων.

3.6 Οσμές: Δεν αναμένονται πηγές οσμών.

3.7 Θόρυβος: Οι κατασκευαστικές εργασίες θα έχουν ως άμεσο αποτέλεσμα την αύξηση των επιπέδων θορύβου στην περιοχή γύρω από τον χώρο του εργοταξίου και λιγότερο στην ευρύτερη περιοχή. Τα αυξημένα επίπεδα θορύβου θα είναι βραχυπρόθεσμα και θα δημιουργηθούν κυρίως, κατά τις χωματοουργικές εργασίες, την πασαλλόμπηξη και τη διακίνηση των οχημάτων από και προς το εργοτάξιο.

Στάδιο λειτουργίας:

3.8 Βιοποικιλότητα: Δεν αναμένονται οποιεσδήποτε αρνητικές επιπτώσεις για τη βιοποικιλότητα της περιοχής μελέτης από τη λειτουργία του έργου.

3.9 Σφράγιση του εδάφους: Δεν αναμένεται να εκτελούνται οποιεσδήποτε εργασίες επηρεασμού του εδάφους κατά το στάδιο λειτουργίας.

3.10 Αέριοι Ρύποι: Οι εκπομπές αερίων ρύπων από τη φάση λειτουργίας του έργου αναμένεται να είναι μηδενικές.

3.11 Στερεά Απόβλητα: Κατά τη διάρκεια λειτουργίας του προτεινόμενου έργου, δεν αναμένεται να προκύπτουν σημαντικές ποσότητες στερών αποβλήτων.

3.12 Υγρά Απόβλητα: Τα υγρά απόβλητα που θα προκύψουν από τη λειτουργία του έργου θα προέρχονται από τις εργασίες καθαρισμού των πλαισίων και δε θα περιέχουν ρυπογόνες ουσίες.

3.13 Οσμές: Δεν αναμένονται πηγές οσμών.

3.14 Θόρυβος: Η λειτουργία του ΦΒ πάρκου δεν προκαλεί κανένα είδος θορύβου και ούτε προβλέπεται να γίνονται οποιεσδήποτε θορυβώδεις εργασίες.

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον σύμφωνα με τον κύριο του έργου

Τα μέτρα αντιμετώπισης των επιπτώσεων τα οποία προτείνονται στο έντυπο πληροφοριών είναι τα εξής:

Στάδιο κατασκευής:

- Τήρηση προγράμματος συντήρησης των οχημάτων και μηχανημάτων του εργοταξίου.
- Εκτέλεση εργασιών μόνο κατά τη διάρκεια της ημέρας και όχι κατά τη διάρκεια ωρών κοινής ησυχίας και την περίοδο αργιών.
- Τήρηση του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των εργασιών κατασκευής του έργου.
- Χρήση ηχοπετασμάτων σε σταθερές πηγές θορύβου.
- Διακίνηση των μηχανοκίνητων οχημάτων στο εργοτάξιο σύμφωνα με το επιτρεπόμενο όριο ταχύτητας.
- Κάλυψη αδρανών υλικών με δικτυωτό πλαστικό πλέγμα ή με πλαστική μονωτική μεμβράνη για την αποφυγή διασποράς της σκόνης.
- Αποφυγή εκτέλεσης εργασιών σε περιπτώσεις που παρουσιάζονται ισχυροί άνεμοι στην περιοχή.
- Αποφυγή άσκοπης διακίνησης των οχημάτων στην περιοχή του έργου κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών εργασιών.
- Τακτική συντήρηση μηχανημάτων και οχημάτων που θα χρησιμοποιούνται για την κατασκευή του προτεινόμενου έργου.

- Διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματοουργικές εργασίες.
- Εναπόθεση υλικών σε σωρούς από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Διαβροχή του εδάφους κυρίως κατά το στάδιο των χωματοουργικών εργασιών.
- Ετοιμασία Ολοκληρωμένου Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων πριν την έναρξη των κατασκευαστικών εργασιών.
- Τακτική περισυλλογή αποβλήτων.
- Τοποθέτηση κινητής τουαλέτας και διάθεση των υγρών αποβλήτων σε εγκεκριμένους χώρους επεξεργασίας τους.
- Συλλογή μηχανέλαιων σε κλειστά δοχεία και προσωρινή αποθήκευση τους μέχρι την παραλαβή τους από αδειοδοτημένο συλλέκτη μεταφοράς.

Στάδιο λειτουργίας:

- Εφαρμογή προγράμματος παρακολούθησης της εύρυθμης λειτουργίας του Φωτοβολταϊκού πάρκου και εφαρμογή μέτρων προστασίας του, ώστε να αποφεύγονται περιστατικά ρύπανσης και δολιοφθοράς από εξωτερικούς παράγοντες.
- Τήρηση προγράμματος συντήρησης του εξοπλισμού.
- Άμεση λήψη μέτρων σε περίπτωση παρουσίας βλάβης.
- Λήψη μέτρων πυροπροστασίας σύμφωνα με τις οδηγίες της πυροσβεστικής υπηρεσίας.
- Απαγόρευση της χρήσης χημικών για τον καθαρισμό των Φ/Β πλαισίων και για την καταπολέμηση της χλωρίδας.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι η εν λόγω αίτηση δε βρίσκεται εντός προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000.

6. Διαβουλεύσεις

Στα πλαίσια αξιολόγησης του έργου από την Περιβαλλοντική Αρχή, ζητήθηκαν οι απόψεις των πιο κάτω Τμημάτων / Υπηρεσιών / Τοπικών Αρχών λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή για τις δυνητικές του επιπτώσεις στο περιβάλλον:

- Τμήμα Γεωργίας: Σε επιστολή του με ημερομηνία 08/10/2024 αναφέρεται ότι, δε συστήνει τη δημιουργία της εν λόγω ανάπτυξης καθότι το υπό αναφορά τεμάχιο αποτελεί ενιαία συμπαγή γη μέτριας γονιμότητας που καλλιεργείται με σιτηρά.

- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: Σε επιστολή του με ημερομηνία 03/12/2024 αναφέρεται ότι, δε φέρει ένσταση στην κατασκευή και λειτουργία του προτεινόμενου έργου, νοουμένου ότι θα εφαρμοστούν οι όροι και προϋποθέσεις που έχει θέσει και οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί ως όροι στην παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.
- Τμήμα Δασών: Σε επιστολή του με ημερομηνία 09/12/2024 αναφέρεται ότι, δε φέρει ένσταση στην αδειοδότηση του προτεινόμενου έργου, νοουμένου ότι θα εφαρμοστούν οι όροι και προϋποθέσεις που έχει θέσει και οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί ως όροι στην παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου, τις απόψεις των εμπλεκόμενων κρατικών Τμημάτων και την επιτόπια επίσκεψη. Η Περιβαλλοντική Αρχή, αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους/προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, εξέτασε τα πιο κάτω κριτήρια:

1. Χαρακτηριστικά του έργου: Το προτεινόμενο Έργο αφορά κατασκευή και λειτουργία Φωτοβολταϊκού Πάρκου ισχύος 550 KW.
2. Τοποθεσία του έργου: Το Έργο χωροθετείται σε Πολεοδομική Ζώνη Γ3, Ζώνη Υπαίθρου στο τεμάχιο με αρ.333 (Φ/Σχ. 39/38, Τμ. 0), στην κοινότητα Σιας, της επαρχίας Λευκωσίας.
3. Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων: Οι επιπτώσεις από τη λειτουργία του έργου δεν είναι περιβαλλοντικά σημαντικές.

Χρυστάλλα Καρακούσιη,
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή
16 Δεκεμβρίου, 2024
Αρ. Φακ. 02.10.011.005.001.001

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ
«ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΟΥ ΠΑΡΚΟΥ 550 KWp ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΣΙΑ ΤΗΣ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ, ΛΕΥ/214/2024»

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

A) Γενικοί Όροι

1. Ο κύριος του έργου φέρει αμέριστη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με την παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.
2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο, το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και **οι οποίοι θα είναι υποχρεωτικοί** από τον κύριο του έργου χωρίς την απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία.
4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
5. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 έως 2013.
6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
8. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στον χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

9. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.
10. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει τον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.
11. Να ετοιμαστεί κατάλληλο πρόγραμμα για σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου.
12. Σε περίπτωση οποιασδήποτε αλλαγής στο έργο π.χ. επέκταση, κατεδάφιση, αποξήλωση κ.λπ. και πριν την έναρξη οποιωνδήποτε εργασιών να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος με σκοπό τη διερεύνηση εάν οι εργασίες που επίκεινται να διεκπεραιωθούν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμων του 2018 έως 2023.

B) Όροι κατά την κατασκευή του έργου

13. Το εργοτάξιο να περιφραχθεί. Τα μπάζα, τα οικοδομικά υλικά, τα μηχανήματα κ.λπ., να τοποθετούνται σε καθορισμένα σημεία εντός του περιφραγμένου χώρου του εργοταξίου για την ασφάλεια των κατοίκων της περιοχής.
14. Να καταρτιστεί Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης το οποίο να εφαρμόζεται, κατά τη διάρκεια των εργασιών υλοποίησης του έργου, σε περίπτωση ατυχήματος όπως διαρροή ουσιών (ειδικά επικίνδυνων) στο έδαφος, έκρηξη, πυρκαγιά, πλημμύρα, σεισμός και τραυματισμός προσώπου. Σε τέτοιες περιπτώσεις να ειδοποιούνται αμέσως οι εκάστοτε Αρμόδιες Αρχές.
15. Να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα ασφαλείας για την προστασία των εργαζομένων (π.χ. σήμανση, κιγκλιδώματα εκατέρωθεν των εκσκαφών κ.λπ.).
16. Ο εργολάβος που θα αναλάβει το έργο να συμμετέχει σε αδειοδοτημένο Συλλογικό Σύστημα Διαχείρισης Α.Κ.Κ., ή να διατηρεί και λειτουργεί αδειοδοτημένο Ατομικό Σύστημα Διαχείρισης Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις (Α.Κ.Κ.), που εκδίδεται δυνάμει των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 και Κανονισμών του 2023 (Κ.Δ.Π. 112/2023) και των εκάστοτε τροποποιήσεών τους.
17. Στην περίπτωση που ο εργολάβος θα διαχειριστεί ο ίδιος κάποια από τα μη επικίνδυνα απόβλητα, να κατέχει εν ισχύ Άδεια Διαχείρισης Αποβλήτων ή Πιστοποιητικό Καταχώρησης στο Αρχείο Διαχειριστών Αποβλήτων, που εκδόθηκαν δυνάμει του περί

Αποβλήτων Νόμου του 2011 έως 2022, για συλλογή και μεταφορά ή/και την επεξεργασία των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις δραστηριότητες που διενεργούνται για την ολοκλήρωση των προνοιών του έργου.

18. Σε περίπτωση που δε θα τα διαχειριστεί ο ίδιος, υποχρεούται να παραδίδει τα απόβλητα σε Αδειοδοτημένους Φορείς ή Κατόχους Πιστοποιητικού ή να στηριχθεί στις δυνατότητες άλλου Φορέα που κατέχει τα πιο πάνω προαπαιτούμενα για τη συλλογή και μεταφορά των κατηγοριών αποβλήτων που θα προκύψουν από τις κατηγορίες του έργου.
19. Σε περίπτωση που τα παραγόμενα Α.Κ.Κ δε θα επεξεργαστούν στον χώρο παραγωγής τους προς επαναχρησιμοποίηση ή για επεξεργασία στο έδαφος (land treatment) από την οποία προκύπτει όφελος για τη γεωργία ή την οικολογική βελτίωση (R10), θεωρούνται απόβλητα και πρέπει να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένες Μονάδες για Επεξεργασία/Ανακύκλωση Α.Κ.Κ..
20. Ο εργολάβος να υπογράφει το σχετικό Έντυπο Αναγνώρισης και Παρακολούθησης (Κ.Δ.Π. 31/2016) σε κάθε παράδοση και να απαιτεί αντίγραφο του Συλλέκτη-Μεταφορέα από την εγκατάσταση που παρέλαβε τα απόβλητα. Τα αντίγραφα θα πρέπει να τηρούνται ως αποδεικτικά στοιχεία της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων και να αποστέλλονται στον Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος με την ολοκλήρωση του έργου ή όποτε ζητηθούν.
21. Πριν την έναρξη εκτέλεσης του έργου να ετοιμαστεί και να φυλάσσεται στο εργοτάξιο ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης Αποβλήτων Κατασκευών και Κατεδαφίσεων (Α.Κ.Κ.) σύμφωνα με τις πρόνοιες των Κανονισμών του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023) για τη διαχείριση των Α.Κ.Κ., στα πλαίσια των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022.
22. Ο επιβλέπων μηχανικός να έχει την ευθύνη παρακολούθησης υλοποίησης του ολοκληρωμένου σχεδίου διαχείρισης των Α.Κ.Κ. σύμφωνα με τον Κανονισμό του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023).
23. Σε περίπτωση που ο χώρος του εργοταξίου δε δύναται να περιοριστεί αποκλειστικά εντός του τεμαχίου χωροθέτησης του έργου, να εφαρμόζονται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων (Διαχείριση Αποβλήτων από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις) Κανονισμών του 2023 (Κ.Δ.Π.112/2023).
24. Να ετοιμαστεί Διαχειριστικό Σχέδιο εργοταξίου που θα εφαρμόζεται κατά την κατασκευή του έργου. Το εν λόγω σχέδιο να προβλέπει την ορθολογική διαχείριση του εργοταξίου (περιλαμβανομένης και της συλλογής και διάθεσης/απόρριψης αποβλήτων, μεταχειρισμένων μηχανέλαιων, άχρηστων υλικών, αποβλήτων από εκσκαφές κ.λπ.) η οποία να φαίνεται μέσα από χωροθετικά σχέδια, στα οποία να φαίνονται ευκρινώς οι

διάφοροι χώροι, όπως ο χώρος για την ασφαλή αποθήκευση καυσίμων και χημικών, οι υγειονομικές διευκολύνσεις, οι διαδρομές διακίνησης των βαρέων και άλλων οχημάτων κ.λπ.. Επίσης, στα χωροθετικά σχέδια οργάνωσης εργοταξίου να παρουσιάζονται ξεχωριστά ο χώρος προσωρινής αποθήκευσης των πρώτων υλών και αποβλήτων, των επικίνδυνων αποβλήτων, τα γραφεία και οι χώροι στάθμευσης.

25. Υγρά τα οποία είναι αποθηκευμένα στο εργοτάξιο (π.χ. μη χρησιμοποιημένα μηχανέλαια, καύσιμα κλπ.) και που θα μπορούσαν να διαρρεύσουν στο περιβάλλον, να φυλάσσονται σε κατάλληλα δοχεία και σε στεγασμένο χώρο με βάση από μπετόν και με περιτοίχισμα.
26. Στους χώρους του εργοταξίου να υπάρχουν απορροφητικά υλικά (π.χ. πριονίδι, άμμος) σε επαρκείς ποσότητες ώστε να μπορούν να συγκρατούνται καύσιμα και λιπαντικά σε περίπτωση διαρροής τους. Μετά τη χρήση τους τα απορροφητικά υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σε αδειοδοτημένο φορέα διαχείρισης με βάση τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022.
27. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο της περιοχής. Να μη γίνει καμία αναβάθμιση του οδικού δικτύου (π.χ. ασφαλτόστρωση ή διαπλάτυνση).
28. Να γίνει η λιγότερη επέμβαση στον χώρο και οι εκχερσώσεις και οι επιχωματώσεις να περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες.
29. Να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της πασσαλόμπτυξης, η οποία να διασφαλίζει τη μικρότερη δυνατή επιφάνεια των τσιμεντένιων βάσεων στήριξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων.
30. Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλαισίων να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.
31. Η περίφραξη, να μη στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.
32. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια που θα χρησιμοποιηθούν να έχουν ειδική επικάλυψη, ώστε να αποφεύγεται πιθανή διαφυγή νανοσωματιδίων στο περιβάλλον λόγω διάβρωσης.
33. Να γίνεται τακτική συντήρηση και έλεγχος των μηχανημάτων και οχημάτων ώστε να αποφεύγεται ατελής καύση και αυξημένες εκπομπές αέριων ρύπων.
34. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης και συγκεκριμένα:

- Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά τα οποία θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα.
- Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 km/ώρα) στους χωμάτινους δρόμους.
- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορτηγών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματοουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Αποφυγή διεξαγωγής χωματοουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρυμένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματοουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Μείωση κατά το δυνατόν των αποθέσεων/αποσπάσεων υλικών σε/από σωρούς και η εναπόθεση/απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Κανένα όχημα μεταφοράς ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να μην περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.
- Οι εξατμίσεις όλων των μηχανημάτων να είναι στραμμένες μακριά από το έδαφος.

35. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων/οχημάτων του εργοταξίου.
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών, χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας. Οι θορυβώδεις εργασίες να γίνονται κατά τη διάρκεια κανονικών ωρών εργασίας και όχι Σαββατοκύριακα ή αργίες.

36. Κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα στερεά απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
37. Οι ρύποι που εκπέμπονται από τα μηχανήματα που θα χρησιμοποιηθούν στο στάδιο της κατασκευής, να μην υπερβαίνουν τα όρια τα οποία προβλέπουν οι περί της Ποιότητας του Ατμοσφαιρικού Αέρα Νόμοι του 2010 έως 2020 και οι σχετικοί Κανονισμοί Κ.Δ.Π 327/2010 και 37/2017.
38. Για τις υγειονομικές ανάγκες του προσωπικού των εργοταξίων να τοποθετηθούν χημικές τουαλέτες εντός του χώρου του τεμαχίου του έργου. Τα υγρά απόβλητα από τις χημικές τουαλέτες να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς συλλογής και μεταφοράς, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022.
39. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για προστασία του εγγεγραμμένου υδατορέματος που διέρχεται διαμέσου του εν λόγω τεμαχίου:
- i. Να διαφυλαχθεί με ζώνη προστασίας πλάτους τουλάχιστον τριών (3) μέτρων εκατέρωθεν της εγγεγραμμένης κοίτης του, στην οποία δεν επιτρέπεται καμία επέμβαση όπως επιχωμάτωση ή εκσκαφή, εκχέρσωση, καταστροφή βλάστησης ή ανέγερση οποιασδήποτε κατασκευής όπως τοίχος αντιστήριξης, περίφραξης κ.λπ.
  - ii. Να γίνει η κατάλληλη κατασκευή στη βάση της περίφραξης του έργου ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη ροή του υδατορέματος. **Η κατασκευαστική λεπτομέρεια να συμφωνηθεί με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων πριν την έναρξη των εργασιών.**
40. Το έδαφος στην περιοχή ανάπτυξης θα πρέπει να διατηρηθεί ασφράγιστο και ασυμπίεστο, έτσι ώστε να διατηρείται η φυσική χαμηλή βλάστηση, να προστατεύεται από διάβρωση και να γίνεται απορρόφηση των όμβριων υδάτων.
41. Να μεταφτευθούν στα όρια του τεμαχίου τα ελαιόδεντρα που πρόκειται να επηρεαστούν από το έργο.
42. Να γίνει περιμετρική φύτευση στα όρια του έργου με φυτά που φύονται στην περιοχή.

43. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.

Γ) Όροι κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου

44. Να γίνει κατάλληλη σήμανση για απαγόρευση της εισόδου στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να διασφαλίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.

45. Να υπάρχει ετοιμότητα εκ μέρους του κύριου του έργου, ο οποίος σε συνεργασία με την Πυροσβεστική Υπηρεσία να λάβει τα κατάλληλα μέτρα (π.χ. αποψίλωση ξηράς βλάστησης κ.λπ.), συμπεριλαμβανομένης της εγκατάστασης υποδομής αντικεραυνικής προστασίας, και να προμηθευτεί τον απαιτούμενο πυροσβεστικό εξοπλισμό (πυροσβεστήρες κ.λπ.) για αντιμετώπιση πυρκαγιάς, έκρηξης και άλλων έκτακτων περιστατικών που θα επηρεάσουν το ανθρωπογενές και φυσικό περιβάλλον.

46. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

47. Κατά τη διάρκεια λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα στερεά απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

48. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που ενδέχεται να προκύπτουν, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2022 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2015 (Κ.Δ.Π. 73/2015).

49. Να αποφεύγεται η χρήση χημικών καθαριστικών για τα φωτοβολταϊκά πλαίσια. Ο καθαρισμός να γίνεται μόνο με νερό.

50. Απαγορεύεται η χρήση εντομοκτόνων - παρασιτοκτόνων και άλλων χημικών ουσιών για οποιοδήποτε λόγο που θα έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον και η καταπολέμηση των ζιζανίων να γίνεται με μηχανικά μέσα.

51. Εφόσον γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, τότε να χρησιμοποιείται πιεστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης.

Δ) Όροι κατά την αποξήλωση του έργου

52. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.
53. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
54. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια που υπάρχουν στη σχετική έκθεση πληροφοριών η οποία κατατέθηκε για την εν λόγω αίτηση. Να μη γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.
55. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:
- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
  - Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση/διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ, 2024